

IVM Coronanieuws 18 februari

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws. Het is vandaag vrijdag 18 februari en aflevering 57.

Vaccinatie en zwangerschap

Er verschenen de afgelopen weken diverse studies naar vaccinatie en vruchtbaarheid. Uit een vragenlijstonderzoek bleek vaccinatie van mannen en vrouwen geen effect te hebben op de kans op zwangerschap. Wel leek een COVID-infectie kortdurend de vruchtbaarheid van mannen te verminderen.

Onderzoek: www.academic.oup.com/aje/advance-article/doi/10.1093/aje/kwac011/6511811

Een Israëliëse studie bevestigt de veiligheid van coronavaccinatie tijdens de zwangerschap. De cohortstudie includeerde ruim 24.000 pasgeboren kinderen. Van bijna 17.000 kinderen waren de moeders tijdens de zwangerschap gevaccineerd met het coronavaccin van Pfizer. De studie vond geen verschil in vroeggeboorte, laag geboortegewicht voor de zwangerschapsduur, aangeboren afwijkingen, ziekenhuisopnames door alle oorzaken en kindersterfte tussen kinderen van gevaccineerde en niet-gevaccineerde moeders.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2788938

Een kleine studie bij 89 zwangeren toont aan dat vaccinatie in vergelijking met een doorgemaakte COVID-infectie leidt tot meer antilichamen bij de moeder en in de navelstreng. Ook hielden de kinderen langer detecteerbare antilichaamspiegels. Na 6 maanden had 57% van de kinderen van gevaccineerde moeders detecteerbare antilichamen, in vergelijking met 8% van de kinderen van geïnfecteerde moeders.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2788986

Weer een andere studie heeft de antilichaamconcentraties in moedermelk vergeleken tussen 30 gevaccineerde vrouwen en 47 vrouwen met een doorgemaakte COVID-infectie. Na infectie was de IgA-respons dominant, terwijl na vaccinatie de IgG-respons overheerste. In beide gevallen hadden de aanwezige antilichamen in moedermelk een neutraliserende werking tegen het coronavirus.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2786219

De nieuwe onderzoeken ondersteunen het huidige advies aan zwangeren om zich te laten vaccineren tegen COVID-19. Dit wordt nog extra onderschreven door een cohortstudie die het verhoogde risico op ernstig beloop van COVID-19 bij zwangeren bevestigt. Bij ruim 14.000 zwangeren was COVID-19 geassocieerd met een verhoogd risico op sterfte van de moeder, ernstige morbiditeit als gevolg van hypertensieve aandoeningen, postpartum bloedingen en infectie. Dit gecombineerde eindpunt kwam

voor bij 13,4% van de zwangeren met COVID-19, vergeleken met 9,2% van de zwangeren zonder COVID-19.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2788985

Bijwerkingen vaccins

Het veiligheidsbewakingscomité van het EMA gaat verder onderzoek doen naar hevige menstruatie en afwezigheid van menstruatie na mRNA-vaccins. Eerder concludeerde het comité dat er geen oorzakelijk verband kon worden vastgesteld tussen vaccinatie en menstruatiestoornissen. Op basis van meldingen en nieuwe onderzoeken vindt er nu opnieuw een beoordeling plaats.

Een studie uit Hong Kong vindt een verhoogd risico op ziekenhuisopnames vanwege herpes zoster-infecties na vaccinatie met de coronavaccins van Pfizer en Sinovac. Tussen februari en juli 2021 werden 43 patiënten opgenomen vanwege herpes zoster binnen 28 dagen na vaccinatie. De incidentie was ongeveer 8 op de miljoen toegediende vaccins en het risico was een factor 2 tot 6 hoger dan zonder vaccinatie.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lanwpc/article/PIIS2666-6065\(22\)00012-8](http://www.thelancet.com/journals/lanwpc/article/PIIS2666-6065(22)00012-8)

Bijwerkingencentrum Lareb meldt dat vergrote lymfeklieren en reacties op de injectieplaats relatief vaak gemeld worden na de boostervaccinatie. Ook ontstaan de vergrote lymfeklieren sneller, houden ze iets langer aan en hebben de melders er meer last van. Voor de meeste andere veelvoorkomende bijwerkingen is er geen verschil in aantal meldingen tussen de boostervaccinatie en de eerste en tweede vaccinatie.

Lareb: www.lareb.nl/news/vergrote-lymfeklieren-relatief-vaker-na-coronaboostervaccinaties

Boostervaccinatie

Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat een boostervaccinatie de bescherming tegen besmetting met de omikronvariant verhoogt naar 68%. De bescherming was 33% na twee vaccinaties en 25% na een eerder doorgemaakte infectie. Het onderzoek is uitgevoerd op ruim 500.000 testen uit de GGD-teststraten in de periode november 2021 tot januari 2022. Aan het einde van de onderzoeksperiode veroorzaakte de omikron BA.1 variant 95% van de positieve testen.

Onderzoek: www.rivm.nl/nieuws/boosters-helpen-bij-mindere-bescherming-tegen-omikron-besmetting-na-basisvaccinatie-of

De Gezondheidsraad concludeert dat er momenteel geen medisch-wetenschappelijke redenen zijn om een boostervaccinatie aan te bieden aan alle 12- tot 17-jarigen. De verwachte gezondheidswinst bij deze doelgroep is beperkt en bovendien is het gebruik offlabel zolang het EMA nog bezig is met de beoordeling. Naar verwachting besluit het EMA begin maart over de boostervaccinatie voor deze doelgroep. Het ministerie van VWS heeft besloten bij goedkeuring het vaccin wel ter beschikking te stellen aan tieners. Zij kunnen dan zelf de afweging maken of ze de boostervaccinatie willen,

bijvoorbeeld om kwetsbare familieleden te beschermen of om te reizen. Het ministerie van VWS heeft de Gezondheidsraad ook gevraagd te adviseren over een extra boostervaccinatie bij mensen die het coronavaccin van Janssen hebben gehad. Dit is met name omdat enkele landen drie vaccinaties verplicht stellen.

GR: www.gezondheidsraad.nl/over-ons/documenten/adviezen/2022/02/04/boostervaccinatie-van-adolescenten-tegen-covid-19

Diverse vaccins

De definitieve resultaten van de fase 3-studie met het coronavaccin van Janssen zijn gepubliceerd. Eerder waren de resultaten na een mediane follow-up van 58 dagen al bekend, de definitieve resultaten gaan over een mediane follow-up van 4 maanden. De enkele vaccinatie beschermd voor bijna 53% tegen matig tot ernstige COVID-19. Een klein deel van de infecties werd veroorzaakt door de deltavariant van het coronavirus, de meeste infecties waren van eerdere varianten.

Onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2117608

Een geadjuveerd eiwitvaccin van Clover Biopharmaceuticals en de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations was in een fase 2/3-studie voor 67% effectief tegen infectie in vergelijking met placebo. De bescherming tegen matig tot ernstige COVID-19 was 84% en tegen ernstige COVID-19 100%. De deltavariant was de meest voorkomende virusvariant.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(22\)00055-1](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(22)00055-1)

Een fase-1-studie uit Zuid-Korea heeft twee DNA-vaccins onderzocht bij 61 deelnemers. Er traden geen ernstige bijwerkingen op en de vaccins veroorzaakten een humorale en cellulaire immuunrespons. Verder onderzoek naar de vaccins vindt nog plaats.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247\(21\)00358-X](http://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247(21)00358-X)

Nirmatrelvir/ritonavir

De registratiestudie van de orale virusremmer nirmatrelvir met ritonavir, met merknaam Paxlovid, is gepubliceerd. In het vorige jaartal meldden we u dat het EMA het middel al heeft goedgekeurd op basis van deze studie. Voor de belangrijkste resultaten verwijzen we u dan ook naar het Coronanieuws van 4 februari. Het NHG had eerder aangegeven de publicatie af te wachten voor een standpunt wordt ingenomen over het middel. Naar verwachting verschijnt dit standpunt daarom binnenkort.

Onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2118542

Baricitinib

De JAK-remmer baricitinib vermindert de mortaliteit bij ernstig zieke opgenomen COVID-19-patiënten met mechanische beademing. Dat blijkt uit een gerandomiseerde studie met 101 patiënten. De sterfte na 28 dagen was 39% bij patiënten met baricitinib als aanvulling op de

standaardbehandeling en 58% bij patiënten met placebo. Baricitinib is al in beoordeling bij het EMA. De SWAB beveelt baricitinib buiten onderzoeksverband nog niet aan.

Onderzoek: [www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600\(22\)00006-6](http://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600(22)00006-6)

SWAB: www.swab.nl/covid-19

Nieuw onderzoek

Het antiparasitaire niclosamide vermindert niet de duur van de klachten bij COVID-19. Dat blijkt uit een gerandomiseerde studie bij 73 matig zieke niet-opgenomen COVID-19-patiënten. Patiënten met niclosamide als aanvulling op de standaardbehandeling hadden gemiddeld 12,1 dagen symptomen ten opzichte van 14,6 dagen bij placebo. De auteurs stellen dat meer onderzoek naar het middel nodig is.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2788857

De PDE-3-remmer enoximon voorkomt mogelijk mechanische ventilatie bij COVID-19-patiënten. In een verkennende studie met 7 patiënten met beginnende respiratoire insufficiëntie gaf enoximon een snellere vermindering van klachten binnen 36 uur vergeleken met placebo. Het resultaat moet nog bevestigd worden in grotere klinische studies.

Onderzoek: www.tandfonline.com/doi/10.1080/01902148.2021.1881189

Zuurstof

Toepassing van continuous positive airway pressure - oftewel CPAP - vermindert de kans op tracheale intubatie of mortaliteit bij opgenomen COVID-19-patiënten met acuut hypoxemisch respiratoir falen. Dat blijkt uit een gerandomiseerde Engelse studie met 1.273 patiënten. Tracheale intubatie of sterfte binnen 30 dagen kwam voor bij 36% van de patiënten met CPAP en bij 44% van de patiënten met standaard zuurstoftoediening. High-flow nasale zuurstoftoediening gaf een vergelijkbaar risico als standaard zuurstoftoediening. In de FMS-Leidraad over ademhalingsondersteuning bij COVID-19 is CPAP vooralsnog opgenomen als een te overwegen proefbehandeling bij deze patiënten.

Onderzoek: www.jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2788505

Leidraad: www.demedischspecialist.nl/themas/thema/covid-19/richtlijnen-handreikingen-leidraden

Post-COVID-syndroom

De Gezondheidsraad heeft recent een rapport uitgebracht over het post-COVID-syndroom. In dit rapport is ook aandacht voor mogelijke behandelingen bij post-COVID. Er is echter nog veel onbekend. Zo is - ondanks enkele positieve berichten - nog onduidelijk of vaccinatie beschermt tegen het ontstaan van post-COVID en welk effect vaccinatie heeft op het verloop van de klachten.

GR: www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2022/02/14/langdurige-klachten-na-covid-19

Tot slot

De volgende aflevering van het Coronanieuws verschijnt over 2 weken, op vrijdag 4 maart. Wilt u op de hoogte blijven van het geneesmiddelen-gerelateerde Coronanieuws? Abonneer u dan op ons YouTube-kanaal of de journaalupdate op onze website.

www.ivm.nl